

Posudek vedoucího bakalářské práce

Autor práce: Tímea Zvolánková

Název práce: Poetika hnusu v literatuře slovenského východu po roku 2000

Rok: 2022

Vedoucí práce: PhDr. Jana Pátková, Ph.D.

1. Formulace cílů a jejich naplnění

Bakalářská práce Tímey Zvolánkové se soustřeďuje na současnou slovenskou literaturu. A to nikoli v jejím panoramatickém zachycení, ale zájem směřuje k vybraným autorům a autorkám slovenského východu. Rovněž úhel pohledu, který si autorka zvolila, když se rozhodla pro interpretaci poetiky hnusu ve vybraných literárních textech, naznačuje, že půjde o problémově nastavený text.

Bakalářská práce ve třech klíčových kapitolách zpracovává dosud jen minimálně podchycené a odbornou veřejností spíš okrajově verbalizované téma hnusu, které prostupuje mnoha uměleckými texty nejen ve slovenské literatuře, ale jistě si tuto rovinu současného psaní uvědomují i čtenáři např. současné české literatury. Proto není divu, že se autorka bakalářské práce nechala vhodně inspirovat mimo jiné i některými odbornými texty českých autorek, např. B. Činátlové, J. Hoffmannové či L. Jungmannové.

Jednotlivé cíle bakalářské práce jsou formulované se smyslem pro funkčnost a následnou interpretaci zvoleného korpusu textů. Pozornost poutá teoretický vstup do textu, v němž se autorka snaží definovat podobu hnusu s ohledem na další možnosti jeho interpretace v konkrétních literárních textech. Autorka si vyčlenila tři základní linie aplikování hnusu v literatuře slovenského východu: v první spojuje hnus s poetikou coolness, druhá linie se propojuje s komikou, respektive groteskou, třetí typ přiřadila k zavedenému pojmu z české literární vědy, k próze soukromých dramát. Takto nastavená typologie se jeví jako funkční a umožňuje vhodné utřídění zpracovávaného materiálu. Na příkladu použití termínu coolness, který od druhé poloviny devadesátých let 20. století je součástí literárněkritického a později literárněhistorického pohledu na dané období, se ukazuje, že ne vždy se autorka spokojí se zavedeným termínem, a nebojí se hledat lepší možnosti definování, např. v anglosaské tradici. Na margo autorčiny práce s odbornými termíny je třeba ještě zmínit zatím minimálně využívaný pojem z oblasti žánru, tzv. lad literature, kterým se podařilo vhodně odlišit debut Grázel od Tomáše Vargy.

2. Klady práce

- Přínosem je zcela nové, minimálně zpracované téma.
- Rozsáhlý teoretický úvod, který se opírá o studium odborné literatury jak z domácích zdrojů, tak z anglosaské oblasti.

- Předností práce je autorčina rozsáhlá znalost korpusu textů ze současné slovenské literatury, ale i z literárněkritického dění.
- Paradigmatický a problémový přístup ke korpusu vybraných textů. Autorka se vhodně vyhnula interpretaci textu jako celku. Důsledně udržuje svůj úhel pohledu a neodbočuje k širšímu interpretačnímu záběru, který by odváděl pozornost od ústředního soustředění na poetiku hnusu.

3. Nedostatky práce

- Ještě by prospěla konečná jazyková i formální korektura textu, např. na s. 27 je vidět nejednotný způsob citování textu.
- Některé sentence jsou na hraně odborného diskurzu, např.: „*Dovolené je dnes všetko, pravidlá si prešli v deväťdesiatych rokoch verejným postmoderným pohrebom a nikto ich viac nevkriesil.*“ (s. 14) Ale je třeba připustit, že právě tyto trefné věty zvyšují čtivost textu.
- Na hranici srozumitelnosti (v poznámce pod čarou): „Rovnaký prístup volí delenie hnusu podľa Paula Rozina.“ (s. 18)

4. Otázky doporučené k rozpravě při obhajobě

1. Na úvod jen poznámka, že vzhledem ke vzniku bakalářské práce na půdě pražské slovakistiky, by bylo zajímavé srovnání s využitím poetiky hnusu v české literatuře. Ale uvědomuji si, že je to mimo rozsahové možnosti bakalářské práce.

2. Vracím se ještě k prostorovému omezení vybraných textů na oblast slovenského východu. Rozumím tomu, že bezpříznaková podoba toho, co považujeme za příklad hnusu, je v literatuře vycházející např. z bratislavského prostředí jiného charakteru. Naopak v literatuře slovenského východu je vnímaná vysoce příznakově. Nebyl by právě tento rozdíl bezpříznakového a příznakového čtení dalším relevantním diferenčním rysem pro jakousi typologii poetiky hnusu v současné slovenské literatuře? Myslím např. na prózy Moniky Kompaníkové, která by se zřejmě hodila do třetí linie osobních dramát. Kdybychom opustili rámec slovenského východu, kdo by mohl být ještě přiřazen k poetice hnusu ze současných autorů, debutujících po r. 2000?

3. Na s. 46 odkazujete na tvorbu starších autorů, kteří využívají odlišným způsobem motivu alkoholu. Typickým příkladem je v bakalářské práci uváděna tvorba Stanislava Rakúse v porevolučním období. Konkrétně zmiňujete: „*Jeho hrdinovia vytvárajú komický efekt, pretože sa v jednom momente opijú a opitost' ich dostáva do spoločensky neprijateľných situácií.*“ Větě předchází konstatování o přímočarém využití motivu alkoholu. Nemohli bychom se dívat na využití motivu alkoholu u Rakúse jinak, méně schematicky?

5. Případné další vyjádření

Předložená bakalářská práce překračuje standardní požadavky kladené na daný typ kvalifikačních prací. V první řadě vysoce hodnotím odvahu, s jakou se autorka ujala dosud

nezpracovaného tématu. Podruhé oceňuji využití cizojazyčných sekundárních zdrojů, protože jen s česko/slovenskou odbornou literaturou by bakalářská práce vypadala zcela jinak.

6. Celkové hodnocení a klasifikace

- a) Práce splňuje požadavky standardně kladené na bakalářskou práci.**
- b) Doporučuji práci k obhajobě.**
- c) Navrhuji klasifikaci: výborně**

Datum: 28. 8. 2022

Podpis